UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Cursu publico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

b ALEX. ¶ Et de hoc vide per omnes ſcribentes in l. Barb. per
illum tex. de offic. pret. per Janoc. ⁊ alios in c. j. de fid. inſtrum.
Spe. ⁊ Jo. And. in tit. de inſtr. edi. §. reſtat. ver. quid ſi tu. ⁊ ver. ex
premiſſis ſecundo. iuncto ver. ſi. ⁊ in tit. de proba. §. j. ver. illud au-
tem. cum ver. ſeq. Guid. de Suza. in l. decernimus. ſ. de ſacr. ſanc.
eccle. ⁊ per Jac. de Aren. in diſputa. incip. produco cõtra te inſtru-
mentum, ⁊ per Jac. de Bel. in diſputatione, cauetur aliquo iure.
⁊ ipſe, ponit in l. ij. ſ. quomodo ⁊ quãdo iud. per Pau. de Lea.
in c. cum dilectus. de fid. inſtr. per Bald. ⁊ Jmol. ⁊ Pau. de Caſt.
in l. ad teſtium. de teſt. per Bal. in l. ij. de ſer. ⁊ aqua. ⁊ in l. nõ igno
rat. ſ. qui accu. non poſ. per Joan. Fab. in §. ſed cum aliquis. Jn-
ſti. de teſt. per Angel. in auth. de tabel. in §. pe. per Joan. And. in
repe. c. conſuluit. de iure patr. per do. Ale. in l. j. ad fin. ſ. de teſt. v-
bi omnino videas.

LEX VIII.

SCriniarios. A prefecto pretorio, ſcriniarij vel numerarij nõ poſſunt pecu-
niam ſumere mutuo vel aliquid pro expenſis publicis
cuiquam promittere, hoc dicit.

LEX IX.

NEmini. Nullus in numero militum ordinatus ⁊ numeratus actuarius fieri poteſt nec a-
ctuarius depoſito officio ad aliquam militiam aſpirare
poteſt, hoc dicit.

LEX X.

NUlli. Scriniarius eoſdẽ numerarios vltra quater-
nas vices habere non poſſit, nec etiam chartu-
larios interpellato tempore non continuato, ⁊ debet eſſe
in numerario interuallum biennij, in chartulario anni. ¶ Jtem
numerarius ad ſimilitudinem chartularij non poteſt deſcẽdere.
¶ Jtem numerarij ſcriniariorum Orientis, ⁊ Aſiane, ſcilicet die
ceſis, eliguntur de numero hic notato. Jn diœceſi vero Pontica,
⁊ Thracie eligi poſſunt hi, quos ſcriniarij dixerunt eligendos,
inſtrumentaque ab eis facienda ſunt ſolennizanda ſolennitate
hic deſcripta, alias ſuſpicione falſi non carent, exceptis hic infe-
1 rius nominatis. hoc dicit. ¶ † Not. in dignitatibus quem debe-
re ſemper de gradu in gradum aſcendere, non autem deſcendere.
2 ¶ † Ultimo not. quod inſtrumentum carens ſolennitate debita
a non eſt ſine ſuſpicione falſi.[a]

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Adde quod idem tenet Cy. in l. iubemus. ſ. de teſt. v-
bi dixit quod notarius talia omittẽs debet puniri de falſo, ⁊ par
ti tenetur ad intereſſe. quod ſequitur Bar. in l. ſi librarius. de re.
iur. Et adde quod inſtrumentum non valet, ⁊ ſi per imperitiam,
⁊ errorem notarij eſſet omiſſa ſolennitas aliqua ſubſtantialis, vt
not. per gl. ⁊ doc. in l. ambiguitates. ſ. de teſta. ⁊ Bal. in l. iuris. ſ.
qui admi. ⁊ intelligitur ita lex ſi. in fin. ⁊ ibi gloſſ. ſ. de fideiuſ.
ſecus ſi per errorem omiſiſſet ſoluere aliquid, quod non eſſet ne-
ceſſarium, quia poſſet corrigere, quia talis error non obeſt. l. erro-
res. ſ. de teſt. ⁊ d. l. ſi librarius. ⁊ l. fin. §. ſi cum eſſet. ff. de tabulis
exhib. ⁊ in l. Jmperator. ff. de ſtatu. ho.

LEX XI.

OFficio. Officium actuarij, quod olim durabat bien-
nio, hodie concluditur anno.

LEX XII.

PEr hanc. Officiales prefecti pretorio Jllyrica-
ni ſi dignitatem comitiuam adipiſcã-
tur profertur ſententia interlocutoria, ſeu decretũ ele-
ctionis, ⁊ illud dari eis debet qđ ante hanc legem dabatur cum
officio prẽdicto depoſito eligebant pretoriani tribuni. hoc dicit.

De curſu publico, & angariis, & parangariis. Rubr. LI.

LEX I.

EQuos. Jn text. ibi, non lignis vel fuſtibus.
1 ¶ † Nota optimã legem contra cõdu-
ctorem equorum, qui equum conduxit ad vecturam,
a ⁊ vt ambularet, percuſſit eum cum fuſte[a] vel ligno, q đ
ſi ex hac percuſſione equus deterioratus ſit, ad eum periculum
ſpectat, quia non debuit eum percutere fuſte vel ligno, ſed ſi eum
percuſſiſſet flagello vel calcaribus, ⁊ caſu equus eſſet mortuus,
aut etiam deterioratus, tunc non ſpectaret ad eum periculum,
b quia licite potuit equum flagello vel calcari cedere.[b]

ADDITIONES.

a ¶ Percuſſit eum cũ fuſte. Adde Ant. Corſe. ſing. ſuis in ver. cõ-
ductor incip. aliquis conduxit equũ. vbi alleg. iſtum hic, ⁊ eum ſe-
quitur, aſſignat tñ aliã rationẽ hic. que mihi videtur eſſe potior.

b ALEX. ¶ Ego puto quod ſi ſit mortuus ex percuſſione calca-
rium, debet inſpici qualitas perſone, puta ſi erat talis, qui ſoli-
tus erat equitare, nam ſi eſſet talis, qui non eſſet ſolitus equitare,
puta in monacho, procedat quod hic dicitur. ſed ſi erat ſolitus, ⁊
bonus equitator, credo quod tenetur quamuis ſit mortuus cal-
caribus, per no. per bal. in l. que fortuitis. in materia leuis culpe.
ſ. de pigno. actio. vbi etiam dicit. quod nedum de leui, ſed de leuiſ-
ſima, ⁊ de dolo, nam qualitas perſonarum debet referri ad gene-
ra culparum. l. fiſcus. de lega. iij. ⁊ in l. inter artifices. de ſol.

LEX II.

PReſidibus. Preſides ⁊ rationales, quibus
annona per Rempublicã ſub-
miniſtratur, pro pecoribus gubernandis vſurpare non
poſſunt bubulcos. Jtem nullus cũ annona aliam viã debet tene-
re, niſi p publicũ curſum excepto prefecto pretorio, cui p curſum
1 publicum proficiſcendi licentia eſt conceſſa. hoc dicit. † Not. ex
hac l. quod ſemper quis debet ſe tenere ad viam publicam ⁊ re-
ctam, qua communiter omnes vtuntur, adeo quod ſi extra eam
reperitur, mala ſuſpicio eſt contra eum. quod not. contra portan-
tes, contra deuetitum. De quo habes caſum. j. eod. l. ſi quis per
publicum, ⁊ ſ. de naui. l. qui fiſcales.

LEX III.

EUectiones. Nullus iudex vel cuſtos publi-
ci curſus pati debet per publi-
cum curſum aliquem ire niſi vadens primo ſeriem ſue
euectionis oſtendat, ⁊ volens reſiſtere aut vltra tempus vehere
retinebitur vbi fuerit repertus, ⁊ ſecundum qualitatem perſone
1 per iudicem competentem punietur, hoc dicit. † Not. cõtra illos,
qui reperiuntur in itinere. de quibus eſt ſuſpicio, ne aliquid por-
tent contra deuetitum. Nam ſi non permittunt tunc ſe ſcrutari,
poſſunt capi, ⁊ retineri per cuſtodes ad hoc deputatos, ⁊ ex ſola
reſiſtentia debent acriter puniri, vt hic.

LEX IIII.

PAripпum. Parippus appellatur qui licen-
tiam habens de duobus vehicu-
lis euehendis, tertium euehit, aut euectionem extraordi-
nem facit. Si autem ſecundum licentiã ſibi datam quis vehat, nõ
debet delictum reputari ſiue euectionem faciat euectioni prepo-
1 ſitus ſiue mulio. h. d. † No. ex hoc tex. ꝙ ſi gabellarij portarũ dede-
rint mihi licentiam portandi mea arneſia extra ciuitatẽ. ⁊ diſtri-
ctum, ſi arneſia portauerim per mulionem, quãuis mulio nõ ſit in
licentia deſcriptus, ſed ſolum ego, licite tamen poterunt per eum
portari, quod nota.

LEX V.

SI quis. Jſtam legem nota. ad id qđ dixi ſupra eo-
dem. l. ſecunda.

LEX VI.

EUectionum. Senatus cum ad principẽ va-
dit, habet poteſtatem euectio-
nis, ⁊ faciens contra vetitum publicum curſum, pena hic inſer-
ta punitur.

LEX VII.

EX omnibus. Stabula prouincialiũ, nõ de-
bẽt fieri ſũptu publico ſ; ex-
penſis prouincie pro quibus expenſis habebunt anima-
lium ſtercus.

LEX IX.

IUdicibus. Faciende euectionis copia omni-
bus iudicib⁹ denegatur, excepto
prefecto pretorio, ⁊ officiorum magiſtro, niſi ob trãſmit-
tendas publicas functiones euectionem faciant, pena contra fa-
cientibus imminente. h. d.

LEX X.

GRauiſſime. Super animalibus ad euectionẽ
curſus publici deputatis nullus
contractus locationis, etiam ad vecturam, vel emptiõis
tenetur pena grauiſſima contra facientibus imminente. h. d.

LEX XII.

QUoniam. Ueredorum ſella computato freno
⁊ pectorali cũ pectorali debet eſſe ſe-
xaginta librarum: ſi autem ſit vltra ſella, cedatur per fru-
ſta. pectorale vero publicatur exceptis illis, qui ſunt ſub ruſtici-
tate conſtituti, qui in ſacculis onera portant. h. d.

LEX XIII.

NOn patimur. Non debẽt ruſtici qui hyp-
poconi appellantur, perducẽ-
do equos per publicum curſum indigna expoliatione vexari, pe-
na contrafacientibus imminente. h. d.

LEX

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

LEX XIIII.

PVblici. Exhibitio curſus publici ſecundum cō-
ſuetudinem locorum committitur, vt
planſtra,id eſt,currus faciant onerari,hoc dicit. Vel ali
ter, currus debet onerari ſecundum conſuetudinem. hoc dicit.
1 †No.ex hac l.optimum arg. quod muli debent onerari ſecūdum
onus ad portandum ſufficientes ſecundum conſuetudinem re-
putantur. Et facit quod ſi oneraui mulum tuum cum onere tre-
centarum librarum, qui bonus ꝛ ſufficiens reputabatur ad tan
tum pondus, ꝛ cum fuerit ſic oneratus deceſſit ex pōdere, quod
ego nō teneor:quia permiſſum eſt mihi ipſum onerare ſecundum
conſuetudinem ꝛ ſufficientiam,per hanc legem.

LEX XV.

SI quis. Mittentes equū in curſum publicum
non mittendum,quadruplum pretiū di-
cti equi fiſco reſtituant,hoc dicit.

LEX XVI.

HIs tantum. Legati gentium Principi nō
ſubditarū curſu publico poſ-
ſunt vti. Et no.agrum. pro ambaſiatoribus Florentie,
vt poſſint onerare equos communis Peruſij pro portandis re-
bus eorum Peruſium.

LEX XVII.

NEmo mulionem. Subtrahēs mulionem
euectioni deputatum,
decem libras argenti fiſco ſoluat.hoc dicit.

LEX XVIII.

ANimalia. Curari debet ne equorum curſui
publico deputatorum pabula, id
eſt,prebenda cariori pretio vendatur,ꝛ etiam vt non te
1 neatur prouincialis viliori pretio vendere,hoc dicit.† Not.quod
poteſt fieri ſtatutum,quod cum tyrones communis Peruſij ve-
niunt ad ciuitatem, quod prebenda annone non poſſit vendi, ni
ſi tanto pretio,dummodo pretium non ſit magis vile quā debeat.
2 †Vltimo not.quod quando equus habet male ad comedendum,
non poteſt ambulare.Et facit contra conductores equorum ad
vecturam, qui non dederunt eis bene comedere,quia ſi macri fa-
cti ſunt,tenentur ad intereſſe,per iſtam legem cum glo. quod not.
3 †Vltim.not.quod eſt argumētum lex iſta quod conducens equū
ad vecturam, non tenetur dare equo tantum de prebenda cum
eſt cara,quantum cum eſt vilis,vel cum iuſto pretio venditur.

LEX XIX.

COmperimus. Prouinciales, ꝛ curiales
ad preſtandum animalia
indebita ad curſum publicum non grauantur: quia ſa-
tis eſt ſi conferunt in pabulis ꝛ pecunijs equorum deputatorū
curſui publico.hoc dicit.

LEX XX.

NEmo. Nullus dux poſtquam ſuum ducatum in-
trauit debet vti curſu publico, ſed iumen-
tis proprijs, quod etiam obſeruatur in officialibus co-
hortalinis,pena contrafacientibus imminente.hoc dicit.

LEX XXI.

NVllus. Etiam ecclesia tempore expeditionis nō
excuſatur ab angarijs ꝛ perangarijs.
1 hoc dicit.† Not.iſtam legem contra clericos,vt propter
iſtam ſocietatem,que venit in comitatu depredando, currendo ꝛ
occidendo, vt poſſint clerici grauari ad datia ꝛ collectas, ꝛ alia
onera ſordida,vt contra dictas gentes reparetur.

De tractatoriis,& statiuis. Rubr. LII.

LEX VNICA.

TRactatores. Licentia data pro animali
bus ad vehendum,ꝛ ad ar-
ripiendum iter,debet biduum cōtinere,ad moram ve-
ro trahendam quinque dies tantum,ꝛ nulli debet da-
ri pro ſe ꝛ neceſſarijs ſibi perſonis, niſi illis tātum qui animalia
1 curſui publico deputata perſequuntur. h.d.† No.ex hac l. opti-
mum arg. quod ſi alicui eſt data licentia de extrahendo certam
quantitatem frumenti extra ciuitatem vel comitatum, quod hec
a licentia non extenditur vltra numerum ſeptem dierū[a] quorū qs
habet duos ad arripendū iter,alios vero quinque pro itinere pfi
ciendo. Quod facit pro licentijs que dantur per gabellarios por
b tarum,de extrahendo ſalmas pannorum extra diſtrictum.[b]

ADDITIONES.

a ¶ Non extenditur vltra numerū ſeptē dierum.adde Ant. Cor.
in fin.ſuis in ver.gabella gl.iiij.incip.ſi alicui eſt data licentia. vbi
allegat,ꝛ ſequit ipſum hic.de quo p Rom. in repe. rub. de arbit.
b ALEX. ¶ Vide Roman.idem tenentem in rubr.de arbit.in ver.
concluſio.

De apparitoribus præfecti prætorio,& priuilegiis eorum. Rubr. LIII.

LEX

PRefecture Cornicularij prefectorū com-
pleto munere Principis pur-
puram adorare debent,ꝛ cum ſint otio donati, ad ali-
quod officium non deuocentur,hoc dicit.

LEX II.

PRefectiarios. Prefectiarij exactiōes pro-
uincialibus facere non de-
bēt,nec etiam habere cuſtodiam horreorum, cōtrafaciē
tes puniuntur.h.d.Et ſunt prefectiarij officiales prefecti,

LEX III.

COrnicularij Cornicularij primi ſcrinij pre
fecti pretorio,ſortita laborū
requie priuilegijs hic inſertis gaudent.hoc dicit.

De apparitoribus præfecti vrbis. Rubr. LIIII.

LEX I.

PReter eos. Qui adminiſtrauerunt multa
officia in prouincia,officio fini
to Principis purpuram non adorant. Item appari-
tor ſedis vrbane illuſtris de concuſſione piſtorum cō-
uictus punitur.hoc dicit cum l.ſeq.

De apparitoribus magiſtri militum & priuilegiis eorum. Rubr. LV.

LEX IIII.

NVmerarios. Numerarij illuſtrium cō-
pleta militia ꝛ principatꝰ
munere functi,gaudēt priuilegijs,hic inſertis. ¶ Itē
qui ſunt de numero militū gaudent priuilegijs eorū,
qui vero ſunt vltra numerum,non.h.d.cum l.ſeq.

De apparitoribus procon.& legatorum. Rub.LVI.

LEX I.

OFficio. Proconſul vel legatus non debet eſſe cu-
rialis vel adſcriptus alicui corpori.ꝛ ſi ad-
ſcriptus eſſet,debet reſtitui ei, ꝛ apparitores legatorum
1 debent eſſe quadringenti.hoc dicit cum l.ſequē.† Nota quod ma
giſtratus ciuitatis dicitur eſſe membrum ciuitatis.

De cohorta.& princ.cornicu.ac primipil. Rub.LVIII.

LEX I.

OMnes. Stationarij,qui Irenarche appellā-
tur,non debēt facere exactiones, nec
aliquem in carcerem mittere, niſi crimen ſit manife-
1 ſtum. contrafacientes puniuntur.hoc dicit.† Nota
quod deputatus ad capiendum malefactores,vel ad ipſos denū
ciandos non poteſt ipſos in carcerem mittere,etiam ſi crimen ſit
notorium.Dixi ſ.de decu.l.finali.

LEX II.

NVllus. Nullus iudex volentem militare approba-
re debet ſine ſacra approbatione,ꝛ licentia
Principis,ſicut facit alia approbatoria,nec permittere etiam ve
here,exceptis prouincie officialibus,qui curſus publici ſolicitu-
dinem ſubſtinent.h.d.

SOlita. Solita priuilegia conceſſa per diuū Dio-
cletianum principem confirmantur,ꝛ etiā
extenduntur,vt j.deſcribitur.

LEX V.

QVicunq3. Primipilarius Noſdrene prouin-
cie ſi multos habet filios, vnum lo-
co ſui ſubſtituit,alterum tradit curie.alteros vero de-
putabit militie cui volet.Si vero duos tantum habet,tunc ſatiſ
faciet curie ꝛ cohorti,ꝛ ſi vnum tantū habet,tradet ordini ſue pa
trie,priuilegio cōtra hoc indulto,nullatenus valituro,ꝛ q fuerit